

ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ ΕΧΩ ΤΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΤΟΥ ΠΙΤΕΡ ΠΑΝ

Όταν τη γνωρίσεις, τη χαρακτηρίζεις η χαρά της ζωής και πολύ επικοινωνιακή. Ωραία χαρακτηριστικά για μια συγγραφέα που γράφει από παραμύθια μέχρι ιστορίες για εφήβους (όλα στις εκδόσεις Πατάκη), πιστεύοντας πως τα παιδικά βιβλία πρέπει να γράφουν για τη ζωή όπως είναι.

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΑΣΤΡΟΓΙΑΝΝΙΤΗ

www.athensvoice.gr
 Διαβάστε όλη τη συνέντευξη
 στο site

Αλήθεια πώς ξεκινάει κάποιος και γράφει παιδικά βιβλία; Δεν μπορώ να μιλήσω για όλους, αλλά σε ό,τι με αφορά μπορώ να πω πως από μικρή επίσης έφτιαχνα στο μυαλό σενάρια για πράγματα που δεν καταλάβαινα. Αυτές οι ιστορίες άλλες φορές είχαν σχέση με την καθημερινότητα και άλλες αφορούσαν φανταστικές υποθέσεις. Με αυτό τον τρόπο πορευόμουν· οπότε μάλλον ήταν φυσιολογική κατάληξη να γράψω παιδικά βιβλία.

Γράφοντας, σκέφτεσαι, πρέπει να μπω στη θέση του παιδιού; Δεν χρειάζεται να το πω γιατί μάλλον έχω το σύνδρομο του Πίτερ Παν (γέλια). Την έχω ανάγκη τη φαντασία και αφήνω ένα βότσαλο στην πόρτα ώστε ποτέ να μην κλείνει· με αυτό τον τρόπο μπορώ να μπεινοβγαίνω με μεγάλη άνεση στους δύο κόσμους, τον πραγματικό και το φανταστικό.

Θα μπορούσες να γράψεις «ενήλικα» μυθιστορήματα φαντασίας... Φυσικά. Έχω γράψει ένα βιβλίο για ενήλικες, αλλά κι εκεί ξεκινούσα από τη φράση «Μια φορά και έναν καιρό». Από αυτή ξεκινάω πάντοτε και μετά αφήνομαι να με οδηγήσουν τα μάτια ενός παιδιού. Αυτό που ξέρω είναι ότι προσπαθώ να μην αυτολογοκρίνομαι και να αντιμετωπίζω τα παιδιά ως ιότιμους αναγνώστες.

Δεν υπάρχουν κάποια όρια στην παιδική λογοτεχνία; Υπάρχει λογοτεχνία που θέλει να πιστέψουν τα παιδιά ότι ο κόσμος είναι αγγελικά πλασμένος και λογοτεχνία που αντιμετωπίζει τον κόσμο όπως είναι. Εγώ αγαπώ τη δεύτερη. Αυτό σημαίνει πως δεν χρυσώνω το χάπι. Έχω έρθει γι' αυτό σε σύγκρουση με γονείς, εκπαιδευτικούς ή βιβλιοπώλες και πάντοτε το επιχείρημά μου είναι πως τα παιδιά πρέπει να προετοιμάζονται για το τι θα αντιμετωπίσουν στη ζωή. Επίσης αυτό που διακρίνει τα δικά μου βιβλία είναι πως στο τέλος πάντοτε αφήνω ανοιχτό ένα μικρό φεγγίτη. Για να υπάρχει η ελπίδα πως αυτός ο κόσμος μπορεί να γίνει καλύτερος. Δεν είμαι υπέρ των δυστοπικών ιστοριών που δεν αφήνουν κανένα περιθώριο για καλύτερη ευση.

Δηλαδή δεν υπάρχει στα βιβλία σου κανένα με απαισιόδοξο τέλος; Εξαρτάται τι εννοούμε απαισιόδοξο. Το βιβλίο μου «Ως διά μαγείας» έχει αγαπηθεί πολύ από τα παιδιά. Στο τέλος του οι δύο γονείς αποφασίζουν να χωρίσουν. Όταν μιλάω γι' αυτό στα σχολεία τα παιδιά με ρωτούν πότε θα γράψω το «Ως διά μαγείας Νο 2». Καθώς τους απαντώ ότι δεν θα γράψω τη συνέχεια του, απορούν. «Μα το βιβλίο δεν έχει τελειώσει, αφού στο τέλος ο μπαμπάς και η μαμά δεν είναι μαζί». Τότε τους επισμαίνω αυτό που συμβαίνει και στη ζωή.

Έχεις τύχει ενήλικα να αντιδράει αρνητικά σε βιβλίο σου; Τελευταία μου έτυχε μια δασκάλα με την οποία ήμασταν σε τελείως διαφορετικό μήκος κύματος. Παρουσίαζα στην τάξη της το τελευταίο βιβλίο μου «Παπούτσια με φτερά». Είναι ένα βιβλίο λίγο ιδιαίτερο καθώς χωρίζεται σε δύο διαφορετικούς κόσμους. Ο ένας της καθημερινότητας και ο άλλος του βυθού, όπου γίνονται μάχες για να σωθούν οι γλώσσες του κόσμου. Στην καθημερινότητα το κοριτσάκι, η Ρόζα, γίνεται μάρτυρας ενός επεισοδίου μεταξύ των φίλων της που είναι από άλλες χώρες και κάποιων που φορούν μαύρα – ενόπιο ποιους εννοώ. Η δασκάλα της έκτης δημοτικού αντέδρασε πως δεν ήταν σωστό να διαβάσουν τα παιδιά κάτι τέτοιο. Το μόνο που την ρώτησα είναι αν έτυχε ποτέ σε τέτοια επεισόδια. Αφού μου απάντησε ναι, τη ρώτησα αν υπήρξαν και παιδιά που να το είδαν. Πάλι απάντησε θετικά. Για ποιο λόγο να μην τα διαβάσουν, λοιπόν; Πρέπει με ένα τρόπο να τους τα εξηγήσουμε όλα αυτά ή τέλος πάντων να τους δημιουργήσουμε ερωτηματικά.

Τι γίνεται με τα κλασικά παραμύθια; Αξίζει να τα μεταφέρουμε και στις επόμενες γενιές; Συνήθως τα παραμύθια τύπου «Σταχτοπούτα» τα γνωρίζουμε σε μια αλά Ντιονεϊ εκδοχή και όχι στην αυθεντική τους μορφή. Το «ζήσανε αυτοί καλά κι εμείς καλύτερα» προσωπικά μου αρέσει ως μήνυμα. Όπως και το ότι για να ζήσεις καλά πρέπει να τα βάλεις με τα τέρατα ή το κακό, αν θέλεις. Μου αρέσει αυτό που έχει πει ο Τόλκιν. «Τα μυθιστορήματα και τα παραμύθια πρέπει να είναι λίγο ευρύχωρα για να διευκολύνουν την ενηλικίωση».